

מגילה (טז): 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר' אמר רב יהודה 'אורה' זו תורה, וכן הוא אומר כי נר מצוה ותורה אור, 'שמחה' זה יום טוב, וכן הוא אומר ושמחת בחגך, 'ששון' זו מילה, וכן הוא אומר שש אנכי על אמרתך, ויקר' אלו תפלין, וכן הוא אומר וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וברש"י 'אורה זו תורה, שגזר עליהן המן שלא יעסקו בתורה, וכו', 'זו מילה' ועל כל אלה גזר.

שבת (פח). 'ויתיצבו בתחתית ההר' אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא, מלמד שכפה הקב"ה עליהם ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא: אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשורוש. דכתיב קימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר ובתנחומא (נח) פירושו שקיימו תורה שבעל פה. בהגדה אנו אומרים מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסין בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן וקריאת שמע של שחרית.

חסידים מספרים בדיחותא שלמה מזכירים בני ברק מכיוון שרק בבני ברק יכולים התלמידים להעיז בפני רבם, אבל אפשר לדרוש שבדוקא הזכירו תלמידיהם להדגיש שדובר בתורה שבעל פה שזה מסורה מרב לתלמיד אבל תורה שבכתב כתוב וכל אחד יכול לעיין בו

בגיטין מובא (נז): מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, וצריכים להבין באיזה זכות זכה המן שבניו בניו למדו תורה בבני ברק, בחולין (קלט): המן מן התורה מנין, 'המן העץ', ומדובר בעץ הדעת טוב ורע, ואיך אחרי החטא מבחינים בין טוב לרע, על ידי תורתנו הקדושה ומצותיה, שנאמר 'עץ חיים' היא למחזיקים בה, מובא בירושלמי (תענית פרק א הלכה א) 'רבי ליעזר אומר אם אין ישראל עושין תשובה אין נגאלין לעולם שנאמר [ישעי' ל טו] 'בשובה ונחת תושעון' אמר לו רבי יהושע וכי אם יעמדו ישראל ולא יעשו תשובה אינן נגאלין לעולם, אמר לו ר"א הקב"ה מעמיד עליהן מלך קשה כהמן ומיד הן עושין תשובה והן נגאלין, למה הוזכר 'המן' דוקא אלא שהמן הביא לתשובת כלל ישראל ש'קיימו וקיבלו' שוב תורה שבעל פה, ואין הקב"ה מקפח בפסחים ובבבא קמא (לח): 'אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, אפילו שכר שיחה נאה, וכן ברות רבה (פרשה ב) 'עגלון היה בנו של בלק, ובזכות שבעה מזבחות שבנה לרעה, זכה ויצאה ממנו רות', למרות שכוונת בלק היה להרע, אפשר אם כן להסביר שבזכות שהעמיד עליהם מלך קשה 'המן' עשו תשובה וקיבלו מחדש את תורה שבעל פה זכה ש'בני בניו של המן למדו תורה בבני ברק.

לפני שנה בפורים עשינו חשבון ש'להשמיד להרוג ולאבד' את כל היהודים בגמטריא תרי"א כמנין 'תורה' ושמעתי שיש אומרים שהמן גזר גם שלא ילמדו היהודים 'תורה' ומביאים ראיה ממה שכתוב ליהודים היתה 'אורה', זו תורה, ואם מצרפים גם ה'ואו' בגמטריא תרט"ז ועם ג' כוללים בגמטריא 'כתר' מלכות, שזה תרי"ג מצות וז' מצות דרבנן, ובמגילה (ו:): רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יוסי אף קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות בשני אין נוהגות בראשון 'אין בין ארבעה עשר שבאדר הראשון לארבעה עשר שבאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות, וכו' אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יוחנן הלכתא כרבן שמעון בן גמליאל, אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו, 'בכל שנה ושנה' רבי אליעזר ברבי יוסי סבר מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לשבט ורבן שמעון בן גמליאל סבר: בכל שנה ושנה, מה כל שנה ושנה אדר הסמוך לניסן אף כאן אדר הסמוך לניסן. וכו', רבן שמעון בן גמליאל מאי טעמא אמר רבי טבי מסמך גאולה לגאולה עדיף, להסמך גאולה של פורים לגאולה של פסח עדיף.

יה"ר שנזכה לנבואת ירמיהו (כג,ז-ח) 'לכן הנה ימים באים נאום ה' ולא יאמרו עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את זרע בית ישראל מארץ צפונה מכל הארצות אשר הדחתים שם וישבו על אדמתם בב"א.